

Warszawa, 08-08-2025 r.

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Wojciech Brzozowski

IX.517.1099.2024.KK

Pan
Wojciech Konieczny
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Zdrowia
ePUAP

Szanowny Panie Ministrze,

po zapoznaniu się z odpowiedzią Pana Ministra¹ na pismo dotyczące kształcenia osób umieszczonych w Krajowym Ośrodku Zapobiegania Zachowaniom Dyssocjalnym w Gostyninie (dalej: KOZZD lub Ośrodek) obawiam się, że mogło dojść do nieporozumienia co do treści i celu mojego wystąpienia.

Rzecznik ma świadomość, że głównym zadaniem Ośrodka jest prowadzenie postępowania terapeutycznego – czemu dał wyraz we wcześniejszej korespondencji. Oczywiście jest również, że obecnie obowiązujące regulacje prawne nie przewidują rozwiązań umożliwiających formalne podnoszenie poziomu wykształcenia przez pacjentów Ośrodka. Z tego właśnie powodu zwróciłem się do Pana Ministra wystąpieniem z dnia 9 czerwca 2025 r.²

¹ Pismo z dn. 16 lipca 2025 r., ZPP.6142.14.2025.DJZ.

² Numer sprawy IX.517.1099.2024.

W ocenie Rzecznika trwające prace nad nowelizacją przepisów ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób³ (dalej: ustawa) powinny mieć charakter kompleksowy, a zatem obok wskazanych przez Pana Ministra kwestii priorytetowych kwestii uwzględniać również te związane z procesem przygotowania pacjentów Ośrodka do życia na wolności. Rzecznik poprzednio szeroko uzasadnił znaczenie nauki i korzyści płynące z uwzględnienia oferty edukacyjnej w proponowanych pacjentom oddziaływaniach, toteż powtarzanie tych argumentów w niniejszym piśmie nie wydaje się celowe.

Jak wynika ze sprawozdania z kontroli przeprowadzonej w Ośrodku w Gostyninie przez sędziego Sądu Rejonowego w Gostyninie⁴, w zakresie podjęcia nauki przez pacjentów KOZZD nie widzi on przeciwwskazań. Na ten moment musiałaby to być jednak nauka w trybie zdalnym i opłacana ze środków pacjenta. Biorąc pod uwagę, że część pacjentów dysponuje własnym sprzętem elektronicznym z dostępem do Internetu, także w przekonaniu Rzecznika brak jest przeszkód, aby – po samodzielnym pokryciu kosztów nauczania – pacjent uczestniczył w różnego rodzaju kursach i szkoleniach prowadzonych online. Tego rodzaju dostęp do edukacji nie wymaga zmian systemowych.

Rzecznik dostrzega natomiast konieczność zapewnienia możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych wszystkim chętnym mieszkańcom Ośrodka, w tym osobom nieposiadającym wystarczających środków finansowych. W wielu przypadkach pobyt pacjenta w Ośrodku jest długoletni, co – w perspektywie dynamicznie zmieniającego się rynku pracy – prowadzi do trwałego wykluczenia zawodowego. Ponownie więc pragnę podkreślić, że obok prowadzonego postępowania terapeutycznego – które bez wątpienia odgrywa decydującą rolę – niezbędne jest podjęcie działań ukierunkowanych na wsparcie pacjentów w ich rozwoju osobistym, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb i celów. Pożądane byłoby więc określenie w ustawie zasad szeroko pojętego nauczania dla dorosłych, prowadzonego przez podmiot zewnętrzny na terenie KOZZD oraz finansowanego ze środków publicznych.

Wobec powyższego zwracam się z uprzejmą prośbą o uwzględnienie w projektowanych regulacjach prawnych rozwiązań, które zagwarantują pacjentom KOZZD możliwość podnoszenia poziomu wykształcenia.

³ Dz.U. z 2022 r. poz. 1689.

⁴ Sprawozdanie z dnia 9 lipca 2025 r. z kontroli przeprowadzonej w dniach 23–25 czerwca 2025 r.

Z poważaniem

Wojciech Brzozowski

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/